

Editorial

Actualul număr al *Noii Reviste de Drepturile Omului* are două accente tematice. Primul, asociat cauzei *Danileț c. României*, este susținut prin două articole dedicate deciziei luate de Marea Cameră a CEDO. Un al treilea text definește un proiect de Filosofie a Dreptului conceput să răspundă actualei crize a sistemului juridic din România pe fondul căruia a fost posibil „cazul Danileț”.

Meditând pe marginea propriei cauze, fostul judecător Cristi Danileț a căutat în spatele detaliilor tehnice ale înfruntării de la Strasbourg semnificația cu miză generală a deciziei Marii Camere. Cauza *Danileț c. României* nu este de citit ca episod final al unei controverse disciplinare, ci drept începutul unei dezbateri europene mai ample despre reziliența internă a justiției democratice. Accentul nu ar cădea pe soluționarea unei spețe, ci pe exigențe care cer judecători capabili să înțeleagă lumea.

Mai circumscrise în interpretare sunt cele două avocate care l-au reprezentat pe domnul Cristi Danileț în fața Marii Camere a CEDO, Mihaela Ghirca-Bogdan și Nicoleta Popescu. Scriind despre „Libertatea de exprimare a magistraților pe rețelele sociale”, ele apreciază că în cauza *Danileț c. României*, Marea Cameră a ales să recunoască o zonă de libertate pentru judecătorul-cetățean care dorește să apere valorile democratice. Pentru a nu compromite aparențele indispensabile de independență și imparțialitate ale magistraților, această „zonă de libertate” trebuie exercitată cu prudență, claritate și circumspecție. Rezultă un echilibru fragil, dar un echilibru necesar pentru o democrație sănătoasă.

Sugerăm ca studiul profesorului Valerius M. Ciucă, „Talgerile fisurate ale balanței, sau despre tensiunile din justiția românească” să fie conspectat. Cititorul va putea depune pentru masa lui de lucru un întreg tezaur de teze, dintre care exemplificăm: a. „Dincolo de drept și de drepturi este, mereu, Dreptatea...”; b. „independența [privind guvernanta judiciară] nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc ordonat în slujba realizării unei justiții imparțiale, credibile și acceptate social...”; c. tensiunile actuale din justiția românească (...) exprimă, mai degrabă, o criză de sens a independenței judecătorești, în care forma procedurală riscă să substituie reflecția asupra finalității actului de justiție, iar revendicarea autonomiei să eclipseze dimensiunea de serviciu public exercitat în numele cetățenilor”; d. „Judecătorul nu este un simplu tehnician al procedurii, ci exponentul unei puteri a statului, investit cu o autoritate care își trage forța din încrederea publică și din exercițiul sobru al rațiunii.”; d. „Miza nu este formularea unor diatribe împotriva unor pretenții exorbitante din partea corpului magistral, ci conturarea unei reîntemeieri reflexive asupra sensului justiției.”; e. „În concepția sa originară, constituțională, CSM este un organ de echilibru, nu un centru de putere autonom”; f. „...criza justiției românești nu este exclusiv

una de arhitectură normativă, ci una de sens și de conștiință instituțională”.

Lista tezelor „de păstrat” este mult mai lungă.

Al doilea accent tematic al acestui număr al *Noii Reviste de Drepturile Omului* a fost motivat de cercetarea profesorului Corneliu-Liviu Popescu privitor la Consiliul pentru Pace inițiat de Donald Trump Jr. Subiectul este nou, sensibil și ca urmare există relativ puține prezentări problematizate¹, ori analize juridice². Comentatorii au ridicat întrebări privitoare la compatibilitatea organizației și legalitatea ei în raport cu dreptul internațional, riscul excesului de putere, implicațiile abordării „manageriale” în detrimentul abordărilor bazate pe drepturi, concentrarea puterii, problema transparenței și responsabilității în condițiile în care lipsește supravegherea tradițională a ONU, problemele legate de consimțământul autorităților palestiniene, conflictele de interese, tema rivalității cu structurile ONU existente ș.a.

Acesta este contextul în care apare studiul profesorului Corneliu-Liviu Popescu. Scopul autorului a fost să finalizeze un text argumentat, echilibrat și clar care să stabilizeze câteva idei ferme în fluida literatură pe subiect. Aceste deziderate au fost susținute printr-o investigație riguros juridică a Tratatului constitutiv al Consiliului pentru Pace, a statutului membrilor Consiliului pentru Pace, a Organelor interne ale Consiliului pentru Pace, cu accent pe Natura juridică a Consiliului pentru Pace. Și atunci când regăsește unele dintre opiniile deja exprimate, argumentele lui Corneliu-Liviu Popescu le asigură perenitate. Consiliul pentru Pace pare a fi o organizație internațională obișnuită, constituită ca un organism clasic de cooperare internațională, respectuos față de suveranitatea fiecărui stat membru, privită în mod izolat de suveranitatea oricărui alt stat membru.. Cu toate acestea, la o examinare mai atentă, apar câteva caracteristici „extrem de originale”: existența Organizației, componența, puterea decizională internă și succesiunea la putere depind toate de voința unei singure persoane, președintele său, numit pe viață prin tratatul fondator. Această soluție juridică, „oricât de originală”, nu este în sine contrară dreptului internațional, dar viabilitatea pe termen lung a Consiliului pentru Pace, extinderea numărului său de membri, funcționalitatea sistemului său intern de organisme și eficacitatea reală a acțiunilor sale, care sunt aspecte extrajuridice, rămân de verificat.

În dialog cu studiul profesorului Corneliu-Liviu Popescu, Documentarul pregătit pentru NRDO nr. 1/2026 publică Carta „originalei” organizației și un inventar al pașilor care au dus la semnarea documentului fondator al Consiliului pentru Pace la finalul reuniunii din 22 ianuarie 2026, la cel de-al 56-lea Forum Economic Mondial (Davos). Sunt expuse o serie de interpretări relevante ale evenimentelor și sensului lor, printre care faptul că organizația internațională propusă de Președintele Donald Trump ca să ajute la

- 1 Cum ar fi Katarzyna Sidło, „The Board of Peace, Gaza, and the cost of being inside the room,” European Union Institute for Security Studies, 28 January 2026 (<https://www.iss.europa.eu/publications/commentary/board-peace-gaza-and-cost-being-inside-room>).
- 2 Cum ar fi Petru Dumitriu, „The status of the Board of Peace for Gaza in international law,” DiploFoundation, 24 January 2026 (<https://www.diplomacy.edu/blog/the-status-of-the-board-of-peace-for-gaza-in-international-law/>).

administrarea situației din Fâșia Gaza a devenit „un pas în direcția unei noi faze a crizei universalismului”.

Se adaugă două cercetări „de nișă”. Una, sinteza doctorandului Victor Ciubotaru privește inițiativele legislative, toate eșuate, menite să ducă la recunoașterea parteneriatului civil în România. Articolul domnului Victor Ciubotaru descrie consensul european emergent referitor la protecția juridică a acestor relații și la obligațiile rezultate din jurisprudența CEDO și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, pus în oglindă cu rezistența politică a statului român de a se conecta la acest curent european.

Noua investigație a doctorului Dezideriu Gergely asupra logicii jurisprudenței CEDO și a perspectivelor academice în cazul „infracțiunilor de ură” identifică consolidarea unui standard procedural de diligență. Acesta contrabalansează examinarea actelor motivate de atitudini discriminatorii prin corelarea cu „standardul probei dincolo de orice dubiu rezonabil”. Deși în urma constatării încălcării procedurale, CEDO ia decizii de sancționare a pasivității statelor și „demască” motivația discriminatorie, cerințele de natură probatorie fac ca încălcarea substanțială să rămână mai curând un fapt excepțional. Ceea ce, apreciază domnul Gergely, menține asimetria persistentă între victime și state în demonstrarea discriminării, pe fondul art. 2, art. 3 coroborat cu art. 14 ale Convenției europene a drepturilor omului.

NRDO